

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

3. Miejscowość

LUBOSZYCE

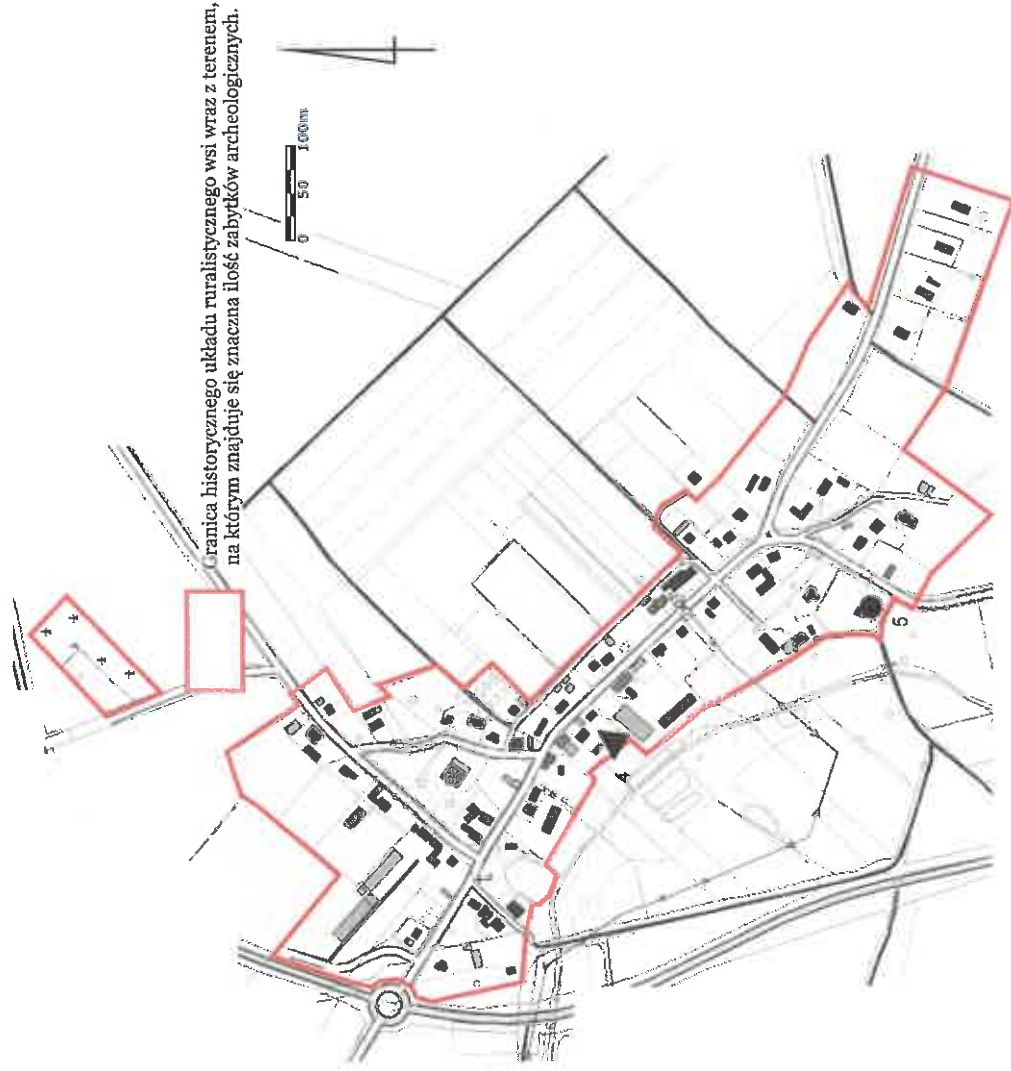
1. Nazwa

**Historyczny układ ruralistyczny wsi wraz z terenem,
na którym znajduje się znaczna ilość zabytków
archeologicznych**

2. Czas powstania

**pradzieje, 1657, 1849, 1854,
1945**

9. Materiały graficzne

4. Adres (ulica, nr posesji)

5. Przynależność administracyjna

Województwo **DOLNOŚLĄSKIE**

Powiat **GÓROWSKI**

Gmina **JEMIELNO**

6. Współrzędne geograficzne

51°36'31"N 16°25'13"E

7. Użytkowanie obecne
**mieszkalne
rolnicze**

8. Stan zachowania

4

10. Istniejące zagrozenia, najblizsze postulaty konserwatorskie

Luboszyce - powiat gorowski vor 1945 Herrnlaueritz. W dniu 30 grudnia 1653 r. zabroniono odprawiania mszy w obrzadku ewangelickim w kościele w Osetnie Wielkim. Niewiele miesiecy pozniej odebrano ewangelikom rowniez kościol w Żabnie. Ksiadz z Osetna Wielkiego Samuel Hindenburg przeniosl sie do powiatu Ryczeń i odprawial msze w owezarri w Chorągwicach, znajdujacej sie w zamku von Lestwitz, pana na Miechowie i Luboszycach. Poniewaz w powiecie Ryczeń nie bylo zadnej swiatyni, władze powiatu postanowily wybudowac dwa kościoly: w Luboszycach (w 1657 r.) i w Ryczeniu. Gmina Luboszyce skladalą sie pierwotnie z 13 niezbyt duzych wrosek i 13 majatkow szlacheckich. Rowniez bylo 13 patronow kościola, co potwierdzal akt fundacyjny od księcia Chrystiana legnickiego, gdzie 12 pochodziło z okolic Luboszyce, a 13 z okolic Ryczenia. Na skutek powodzi w 1849 r. i 1854 r. kościol zostal mocno zniszczony, tak ze byl konieczny gruntowny remont, który przeprowadzono w 1859 r. W 1907 r. stary kościol z okazji jubileuszu 250-lecia zostal calkowicie odnowiony i otrzymal nowe organy, ale w zarzysie zewnetrznym pozostal niezmiennony.

Mieszkańcy gminy pracowali glównie na roli, ale ze względu na bliskość Odry rowniez żegluga dawala pracę wielu mieszkańcom. Rzeka odgrywala duzą role w zyciu gminy. Dwa razy kronika wspomina duze powodzie (z roku 1849 i 1854 i za kazdym razem kościol byl zalany, a podczas drugiej powodzi cmentarz zostal doszczętnie zniszczony. Wówczas Odra przeplywala jeszcze bezposrednio przez Luboszyce, podczas gdy po regulacji byla oddalona juz o 3 km. Ale mimo tego i tak podczas powodzi pola i łąki byly ciągle zalwane, a plony byly zagrozone. W latach 1976 - 1978 w miejscu pierwotnej swiatyni wznieziono kościol p.w. Podwyższenia Krzyża Swiętego.

Wieś w ukladzie wielodroznicyrn powstalym z pierwotnej wsi przydroznej o osi północny-zachod, południowy-wschod. Zabudowa wsi o różnicowanych gabarytach i typach budynków, rozmieszczona jest obustronnie wzduz wiejskich ulic. W centralnej części wsi znajduje sie kościol. W południowej części wsi, niegdys poza jej zabudową znajdowal sie wiatrak.

Stanowiska archeologiczne: 1/4/69-23 osada - epoka kamienia.

9/5/69-23 ślady osadnictwa - kultura przeworska, wczesne sredniowiecze, późne sredniowiecze, nowozytność.

Bibliografia:

- Johann Georg Knie, Alphabetisch-statistisch-topographische Uebersicht der Dörfer, Flecken, Städte und andern Orte der Königl. Preuss. Provinz Schlesien : nebst beigefügter Nachweisung von der Eintheilung des Landes nach den Bezirken der drei königlichen Regierungen, den darin enthaltenen Fürstenthümern und Kreisen, mit Angabe des Flächeninhaltes, der mittlern Erhebung über die Meeresfläche, der Bewohner, Gebäude, des Viehstandes usw. - 2. verm. u. verb. Aufl., Breslau 1845.
- Hans Lutsch, Verzeichnis der Kunstdenkmäler der Provinz Schlesien , Bd. 2., Die Kunstdenkmäler der Landkreise des Reg.-Bezirks Breslau, Breslau 1889.
- Romuald M. Luczyński, Losy rezydencji dolnośląskich w latach 1945-1991, Wrocław 2010.
- M. Pastorf, Schesisches Gitter-Adressbuch, Breslau 1876.
- Die Rittergüter und selbständigen Gutsbezirke in der Provinz Schlesien, Breslau 1870.
- Schlesisches Gitter-Adressbuch, Breslau 1886, 1891, 1894, 1902, 1905, 1909, 1912, 1917, 1921, 1926, 1930.
- Friedrich Albert Zimmermann: Beiträge zur Beschreibung von Schlesien. Bd. 1-13, Brieg 1786.

Materiały kartograficzne:

- Messstischblatt, pomiar 1887 r., nowelizacja 1929 r., wydanie 1937-1940 r.

Istniejące zagrozenia: Degradacja układu ruralistycznego związana z współczesną zabudową różnego typu, dogaszczanie i wprowadzanie nowej zabudowy na terenach historycznie niezabudowanych, rozbiórki i przebudowy budynków historycznych oraz ich modernizacja z wykorzystaniem współczesnych, niezgodnych z lokalną tradycją materiałów budowlanych. Inwestycje wymagające prac ziemnych.

Postulaty konserwatorskie: Utrzymanie układu wsi, zachowanie skali zabudowy, jej historycznego rozplanowania, tradycyjnych bról, formy, użytych materiałów i artykulacji elewacji ochrona terenów dawnych cmentarzy (ewangelickiego i katolickiego).

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

czerwiec 2023

Justyna Kość *Wojcik*